

**Програмові вимоги з навчальної дисципліни
«Набуття, реалізація та захист речових прав»
для магістрантів денної форми навчання**

Змістовий модуль 1. Загальні положення про речові права

Тема 1. Поняття, принципи та система речових прав

Поняття речових прав. Система принципів речових прав. Принцип слідування. Принцип замкнутого кола речових прав. Принцип гласності (публічності) речових прав. Принцип добросовісного набуття речових прав.

Титули речового права. Державна реєстрація речових прав.

Система речових прав. Поняття та види речових прав на чуже майно. Співвідношення права власності та речових прав на чуже майно. Характерні особливості речових прав на чуже майно.

Джерела правового регулювання речових прав.

Тема 2. Загальна характеристика речових прав

Поняття права власності. Принципи права власності.

Види права власності за законодавством України. Право власності Українського народу. Право приватної власності. Право державної власності. Право комунальної власності. Суб'єкти права власності. Об'єкти права власності. Право спільної власності.

Поняття та юридична природа права довірчої власності.

Загальна характеристика володіння. Поняття та види володіння. Загальна характеристика права володіння чужим майном.

Право обмеженого користування чужим майном (сервітут). Види сервітутів. Зміст сервітуту. Суб'єкти сервітутного права. Право членів сім'ї власника житла на користування цим житлом.

Загальна характеристика емфітевзису та суперфіцію.

Право господарського відання і право оперативного управління.

Тема 3. Квazi-речові права

Поняття та система квазі-речових прав.

Загальна характеристика довірчого управління майном.

Поняття майнового «права очікування». Досвід використання майнового «права очікування» в іноземних країнах.

Концепції речово-правової природи застави. Види речових прав користування майном. Незаконне добросовісне володіння і речове право.

Право переважної купівлі майна. Види права переважної купівлі майна.

Поняття та юридична природа бенефіціарної власності.

Таймшер і квазі-речові права

Тема 4. Забезпечувальні речові права

Загальна характеристика забезпечувальних речових прав. Поняття, ознаки

та сутність забезпечувальних прав. Види забезпечувальних прав.

Поняття та юридична природа застави. Сторони правовідносин застави. Підстави виникнення застави і забезпечувальна вимога. Види застав.

Характеристика іпотеки: поняття, підстави виникнення і забезпечувальна вимога, державна реєстрація та припинення. Суб'єкти іпотечних правовідносин. Звернення стягнення на предмет іпотеки.

Поняття та юридична природа притримання.

Забезпечувальне право власності: поняття, мета, юридична природа, види і сфера застосування.

Змістовий модуль 2. Набуття та реалізація речових прав

Тема 5. Набуття, перехід та припинення речових прав

Набуття права власності. Співвідношення понять «підстава» і «спосіб» набуття права власності. Розмежування та взаємозв'язок підстав та способів набуття права власності.

Поняття та класифікація підстав набуття права власності за Цивільним кодексом України.

Первинні підстави набуття права власності. Набуття права власності на новостворене рухоме та нерухоме майно, об'єкти незавершеного будівництва. Набуття добросовісним набувачем права власності на майно, відчужене особою, яка не мала на це права. Безхазяйні речі. Набувальна давність.

Похідні способи набуття права власності. Значення передання майна.

Підстави припинення права власності. Відмова від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке не може їй належати. Припинення права власності внаслідок знищення майна. Примусове припинення права власності.

Підстави виникнення права спільної часткової та спільної сумісної власності. Визначення часток у праві спільної часткової власності.

Встановлення та припинення сервітутів.

Підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Припинення права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.

Підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для забудови. Правові наслідки припинення права користування земельною ділянкою.

Виникнення та припинення права володіння чужим майном.

Тема 6. Здійснення речових прав

Загальна характеристика здійснення речового права.

Поняття змісту права власності. Здійснення права власності. Поняття, принципи та межі здійснення права власності. Непорушність права власності. Використання власником свого майна для здійснення підприємницької діяльності. Тягар утримання майна. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна.

Право власника на забудову земельної ділянки. Правові наслідки при самочинному будівництві. Право на земельну ділянку при придбанні житлового будинку, будівлі або споруди, що розміщені на ній.

Здійснення права спільної часткової власності. Утримання майна, що є у спільній частковій власності. Право співвласника розпоряджатися своєю часткою у праві спільної часткової власності. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності.

Здійснення права спільної сумісної власності. Виділ частки із майна, що є у спільній власності. Звернення стягнення на частку у майні, що є у спільній власності. Поділ майна, що є у спільній власності. Особливості права спільної сумісної власності подружжя.

Права та обов'язки сервітуарія.

Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої у користування для сільськогосподарських потреб. Права та обов'язки землекористувача. Право землекористувача на відчуження права користування земельною ділянкою.

Тема 7. Характеристика обмеження речових прав

Правова природа обмеження речових прав. Характеристика обмеження та обтяження права власності та інших речових прав. Класифікація обмеження речових прав.

Обмеження, які виникають на основі нормативно – правових актів.

Обмеження, які встановлені актами органів державної влади або місцевого самоврядування. Обмеження, які виникають на підставі правочину.

Цивільно – правові наслідки встановлення обмежень речових прав.

Змістовий модуль 3. Захист речових прав

Тема 8. Загальна характеристика захисту речових прав

Виникнення і зміст права на захист речових прав та інтересів. Форми та види захисту речових прав та інтересів. Співвідношення понять «спосіб захисту прав» і «засіб захисту прав». Визначення належного способу захисту.

Класифікація способів захисту речових прав та інтересів. Захист речового права загальними і спеціальними позовами. Захист речового інтересу.

Самозахист речових прав.

Тема 9. Речово-правові способи захисту

Позов про витребування майна з чужого незаконного володіння (віндикація). Вимога про усунення порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння (негаторний позов).

Позов про визнання права власності. Позов про зняття арешту, виключення майна з опису. Позов про визнання об'єктом права власності недобудованого будівництва. Позов про визнання права власності на приміщення (частину) приміщення.

Тема 10. Зобов'язально-правові способи захисту речових прав

Поняття зобов'язально-правових способів захисту речових прав.

Позови про повернення майна на підставі договірною зобов'язання. Позови з вимогою про відшкодування збитків.

Позов про відшкодування шкоди, завданої власникові нерухомості земельної ділянки, житлового будинку, інших будівель у зв'язку із зниженням їх вартості.

Позов про визнання недійсними правочинів про відчуження майна.

Тема 11. Інші способи захисту речових прав

Позови щодо майна, яке є спільною власністю кількох осіб.

Позови про відшкодування шкоди, заподіяної власникові майна внаслідок проведення антитерористичної операції.

Позов про визнання незаконним правового акта, що порушує право власності. Превентивний захист речового права.

Керівник:

доц. Гейнц Р. М.